

Kúria végzés

Az ügy száma: Bfv.II.44/2020/5.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Molnár Gábor Miklós a tanács elnöke
 . Krecsik Eldoróda előadó bíró
 . Katona Sándor bíró
Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2020. június 4.
Az ügy tárgya: testi sértés büntette és más bűncselekmények
Terhelt(ek): ... és társai
Elsőfok: Környéki Törvényszék, 2019. február 21., nyilvános
 tárgyalás, 6.B.19/2015/278. számú ítélete
Másodfok: övárosi Ítéltábla, 2019. június 20., nyilvános ülés,
 1.Bf.99/2019/11. számú ítélete
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: ... IV. rendű terhelt meghatalmazott védője
Az indítvány iránya: a IV. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt ... és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 6.B.19/2015/278. számú ítéletét, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.99/2019/11. számú ítéletét ... IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. A testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt ... és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék a 2019. február 21. napján meghozott és kihirdetett 6.B.19/2015/278. számú ítéletével ... IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 1 rendbeli ügyvédi visszaélés büntetében [Btk. 285. § (1) bekezdés], és 3 rendbeli bűnpártolás büntetében [Btk. 282. § (1) bekezdés b) pont, (3) bekezdés d) pont utolsó fordulat]. Ezért őt halmazati büntetésül 400 napi tétel - 2.500 forint/napi tétel összegű -, mindösszesen 1.000.000 forint pénzbüntetésre, és 1 év ügyvédi foglalkozástól eltiltásra ítélte. Rendelkezett az őrizetben töltött idő

beszámításáról a kiszabott pénzbüntetésbe, valamint a IV. rendű terhelt által megfizetendő bűnügyi költségről.

- [2] Az ellentétes irányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2019. június 20. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 1.Bf.99/2019/11. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet a IV. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta. A terhelt terhére rótt 3 rendbeli bűnpártolás büntetést 3 rendbeli bűnpártolás vétségének [Btk. 282. § (1) bekezdés b) pont] minősítette. Az ügyvédi foglalkozástól eltiltás büntetés tartamát 4 évre súlyosította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a IV. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.
- [3] A felülvizsgálati indítvánnyal érintett II. pont alatti jogerős ítéleti tényállás a következő:
... IV. rendű terhelt és ... I. rendű terhelt régóta ismerik egymást, bizalmi kapcsolat van közöttük. ... IV. rendű terhelt több ügyben látta már el ... I. rendű terhelt és az általa ajánlott ügyfelek jogi képviselőjét. ... IV. rendű terhelt ... III. rendű terheltet is ismerte már korábban, az ő ügyének intézésében is közreműködött ügyvédként.
- [4] ... IV. rendű terhelt az Érdi Rendőrkapitányságon 1780/2013.bü. számon indult, majd a Pest Megyei Rendőr-főkapitányságon 325/2013.bü. számon, felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntette és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben úgy látta el **tanú 1** védelmét, hogy - amíg a meghatalmazást ugyan **tanú 1** írta alá - valójában ... I. rendű terhelt kérte fel a védelmére és az ügyvédi munkadíjat is ő fizette meg.
- [5] ... IV. rendű terhelt, jöllehet, hogy 2013. július 11. napján már bizonyosan tudta, hogy nem az előzetes letartóztatásba került **tanú 1**, **tanú 2**, és **tanú 3** követték el a terhükre rótt cselekményt. Ennek ellenére, védence érdekeivel ellentétesen arra vette rá **tanú 1**et, hogy ne tegyen a valóságnak megfelelő, direkt terhelő vallomást ismerőseire, ... I. rendű terheltekre, és társaira. E körben azzal hitegette, hogy ez esetben a 2013. július 6. napján hajnalban, a ... presszó előtt történtek miatt, bizonyosan bűnsegédként fogják felelősségre vonni. Azonban, ha nem tesz ... I. rendű terheltekre terhelő vallomást, akkor a nyomozás eredménytelen lesz, az elkövetőket úgysem találják meg, így hamarosan kiderül ártatlansága, és akkor bizonyosan szabadlábra kerül. ... IV. rendű terhelt mindezt azért tette, hogy mert tudta, hogy amennyiben **tanú 1** feltárja a valóságot arról, hogy a kérdéses estén mit hallott és hogy ... I. rendű terheltet szállította a gépkocsijával, akkor gyanúba keveredik ... I. rendű, ... II. rendű és ... III. rendű terhelt, akik közül ... I. rendű terhelt, és ... III. rendű terhelt régi ügyfelei voltak.
- [6] Mindezért, védence tiltása ellenére, az eljárásba akkor még be nem vont ... I. rendű terheltet, legkorábban 2013. augusztus 14. napjától rendszeresen, 17 alkalommal, míg ... III. rendű terheltet 3 alkalommal telefonon tájékoztatta a nyomozás aktuális állásáról, alakulásáról, valamint a várható nyomozati cselekményekről is. Rajtuk kívül szintén informálta a nyomozásról ... I. rendű terhelt élettársát, ... III. rendű terhelt barátnőjét, több, az ügyben semmilyen védői szerepet el nem látó ügyvédet, és védence feleségét is. Mindezzel ezen büntetőeljárás során meghatalmazott védői minőségében tudomására jutott adatokat, információkat kiszolgáltatta ... I. rendű, és ... III. rendű terhelt részére. E körben ... IV. rendű terhelt elsődlegesen nem a védence, **tanú 1** érdekében járt el, hanem folyamatosan ... I. rendű terhelt és társai érdekeit tartotta szem előtt. Több alkalommal még arra is figyelmeztette ... I. rendű, és ... III. rendű terhelteket, hogy mikor, milyen nyomozati cselekmények várhatóak velük szemben. E közben ... I. rendű terhelt **tanú 1** családjának pénzt juttatott.
- [7] Mindezek ellenére ... IV. rendű terhelt a részére adott ügyvédi meghatalmazást nem mondta fel, csupán 2013. november 2. napján, az ellene indított büntetőügyben tartott kényszerintézkedés tárgyában tartott ülésen.
- [8] ... IV. rendű terhelt a hivatásából eredő kötelezettségét súlyosan megszegte azzal, hogy nem az ügyfele érdekében járt el, továbbá, hogy a védenccét mentő adatokat a hatóság előtt kellő időben nem tárta fel, hogy nem vett igénybe minden törvényes eszközt és módot védence mielőbbi szabadulását szorgalmazva, hogy a meghatalmazását nem mondta fel hivatásbeli függetlenségének, és

összeférhetetlenségének észlelésekor nyomban, ugyanakkor a bűncselekmény valódi elkövetőit folyamatosan, rendszeresen, részletesen informálta az eljárási cselekményekről. Mindezen magatartásával és mulasztásával összességében hozzájárult ahhoz, hogy védence, **tanú 1** mintegy négy hónapig alaptalanul volt a legszigorúbb kényszerintézkedés hatálya alatt, előzetes letartóztatásban.

- [9] **II. 1.** A jogerős határozat ellen ... IV. rendű terhelt meghatalmazott védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § a) és b) pontja alapján anyagi és eljárási jogi szabálysértésekre hivatkozással.
- [10] A védő indítványa szerint az alapeljárásban a következő eljárási szabálysértések történtek: A vádirat nem tartalmazta a vád tárgyává tett cselekmény pontos leírását, ekként az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában folytatta le a büntetőeljárást. Ezzel egyúttal sérült az a követelmény is, amely előírja, hogy a terhelt jogosult megismerni a gyanúsítás és a vád tárgyát és azok változásait. A nyomozás során a gyanúsításban szereplő tényállás ellen - miszerint nem **tanú 1** ügyfele, hanem ... I. rendű terhelt és két társa a tényleges elkövető, elmulasztotta ezt a hatóságoknál jelenteni, illetve ezen személyeket folyamatosan informálta, ezzel ügyfelének joghátrányt okozott - védekezni lehetőség nem volt, tekintettel arra, hogy a IV. rendű terheltet védőként eljárva feljelentési kötelezettség nyilvánvalóan nem terhelte, így a gyanúsítás bűncselekményt e vonatkozásban nem tartalmazott. A vádemeléskor az eljáró ügyészség a vádirati tényállást a gyanúsítás tényállásához képest megváltoztatta úgy, hogy ezt a változást a terhelttel a nyomozati szakban nem közölte, korlátozva ezzel a gyanúsított védekezéshez való terhelti jogait. Ez a jogtalan állapot az elsőfokú bírói eljárás szakaszában továbbra is fennállt. Ezt követően a vád módosítására csak a perbeszédben került sor, amikor a IV. rendű terheltnek olyan cselekvőséget tulajdonított az ügyész, mint a nyomozás szándékos manipulálása, **tanú 1** hitegetése, az I. rendű terheltet terhelő vallomástól való visszatartása, az I., II., III. rendű terheltek elkövetői minőségének leplezése, **tanú 1** szándékos előzetes letartóztatásban tartása. Ezek a vádak a hat évig folyó eljárásban nem merültek fel. Miután az elsőfokú bíróság ítéletében teljes egészében átvette a vád ezen újabb állításait, és a vádbeszédben elhangzott tényállás alapján marasztalta el a IV. rendű terheltet, ezzel az eljárásával törvényes jogi keret nélkül folytatta le a büntetőeljárást és egyben ellehetetlenítette ezzel a IV. rendű terhelt vád ellen való érdemi védekezését.
- [11] A nyomozó hatóság és az eljáró bíróság a bizonyítást hiányosan folytatta le. A bíróság a mérlegelése, valamint az indokolása során a IV. rendű terhelt javára szóló bizonyítékokat teljesen figyelmen kívül hagyta. Bár ezekre a védelem mindvégig hivatkozott, a IV. rendű terhelt több tanút, főként olyan hivatalos személyeket nevezett meg, akik tanúként történő meghallgatásuk esetén igazolhatták volna a gyanúsított vallomásban előadottakat, ugyanakkor sem az eljáró nyomozó hatóság, sem a bíróság nem ellenőrizte a IV. rendű terhelt védekezését. Az ítélete írásbeli indokolásban nem értékelte a mentő bizonyítékokat, azok elutasításáról számot nem adott, az indokolási kötelezettségét nem teljesítette. Az elsőfokú bíróság ítéletében a IV. rendű terhelt szavahihetőségével kapcsolatban megállapította, hogy az teljes mértékben hiányzik, kiemelve azt, hogy a IV. rendű terhelt a vallomását a bizonyítás előrehaladtával mindvégig az aktuális bizonyítékokhoz igazította. Ennek konkrét példáját azonban a bíróság nem adta.
- [12] Az elsőfokú ítélet tényállása, illetve indokolása iratellenes megállapításokat tartalmaz. A bizonyítékokat nem egymással összefüggésben, és nem teljes körűen értékelte, ennél fogva hiányos tényállást állapított meg. Iratellenes megállapítás az, hogy **tanú 1** ártatlanul vált gyanúsítottá és ült előzetes letartóztatásban, a IV. rendű terhelt pedig ennek tudatában követte el a terhére rótt bűncselekményeket. Több bizonyíték utalt ugyanis **tanú 1** bűnsegédi szerepére, és vele szemben a nyomozást bizonyíték hiányában szüntették meg. Iratellenes az a megállapítás is, miszerint **tanú 1** nem tartozott ... I. rendű terheltnek, az ez ellen szóló bizonyítékokat sem megfelelően értékelte a bíróság. Az iratok tartalmával ellentétes az is, hogy a IV. rendű terhelt **tanú 1** előzetes letartóztatásának fenntartására törekedett, hiszen a IV. rendű terhelt terjesztett elő szabadlábra

helyezési kérelmet, illetve a fogvatartást elrendelő végzés ellen beterjesztett fellebbezést is.

- [13] A védői minőségben eljáró IV. rendű terheltet a nyomozó hatóság semmilyen módon sem hallgathatta volna ki, hiszen őt abszolút mentesség illeti meg, mint ahogy feljelentési kötelezettség sem terheli, ennek elmulasztását sem lehet felróni neki.
- [14] A védő a felülvizsgálati indítványában a büntető anyagi jogi szabályok megsértése körében jogi képtelenségnek ítélte meg a IV. rendű terhelt bűnpártolással történő megvádolását, majd marasztalását. Álláspontja szerint jelen ügyben sem személyi, sem tárgyi bűnpártolás nem történt. Ezen túlmenően a bűnösség kimondása három rendbeli igazságszolgáltatás rendje elleni bűncselekményben azért is törvénysértő, mert legfeljebb csupán egyetlen jogi tárgy sérült.
- [15] Az ügyvédi visszaélés tekintetében előadta, hogy a IV. rendű terhelt az ügyvédi titoktartási kötelezettségét megsértette, ami azonban nem büntetőeljárás, hanem fegyelmi eljárás tárgya lehet. Mindazonáltal nincs adat arra, hogy az ügy részleteiről történt volna tájékoztatás és különösen arra, hogy ez bármilyen hátrányt jelentett **tanú 1** számára.
- [16] Az ügyvédnek nem kötelessége, és nincs lehetősége sem a hatóság előtt feltárni a védőként tudomására jutott védői titkot, a védelmi taktikára történő vádirati hivatkozás pedig érthetetlen. Az ügyvédi visszaélés bűncselekménye azért sem állapítható meg a terhelt terhére, mert eredményesen látta el a feladatát, miután elérte azt, hogy a nyomozást megszüntessék **tanú 1** el szemben annak ellenére, hogy terhelő bizonyítékok álltak rendelkezésre vele szemben.
- [17] A védő minderre tekintettel elsődlegesen a támadott határozatok megváltoztatását, és törvénynek megfelelő határozat meghozatalát, másodlagosan az első- és másodfokú határozatok hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.
- [18] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.99/2020. számú átirata szerint a felülvizsgálati indítvány részben kizárt, részben nem alapos. A vádirati tényállást sérelmező indítvány kapcsán rámutatott arra, hogy a Be. 649. § (2) bekezdés c) pontja kizárólag a nem arra jogosult által emelt vád alapján történt eljárást sorolja a felülvizsgálat okai közé. Az ugyanakkor jelen ügyben megállapítható, hogy az arra jogosult nyújtotta be a vádiratot, ezért az indítvány váddal kapcsolatos érvelése nem alapos. Ezzel, valamint a vád módosításának időpontjával összefüggően a védekezéshez való jog sérülésére való hivatkozás úgyszintén nem képez olyan abszolút eljárási szabálysértést, amely felülvizsgálatot alapozna meg.
- [19] A IV. rendű terhelt esetében annak kifogásolása, hogy őt abszolút mentesség illette volna meg, és így a nyomozás során nem lehetett volna kihallgatni, azért nem képez felülvizsgálati okot, mert a IV. rendű terheltet a nyomozó hatóság nem tanúként, hanem gyanúsítottként hallgatta ki, ezért a tanúvallomás megtételének abszolút akadályára vonatkozó szabályok megsértése nem kérhető számon a hatóságokon. Másrészt a nyomozás során megvalósított bármilyen esetleges eljárási szabálysértés nem felülvizsgálati ok (EBH 2013.B.23.; BH 2016.109.).
- [20] A Be. 650. § (2) bekezdésére, valamint a Be. 659. § (1) bekezdésére tekintettel a terheltet mentő bizonyítás elmulasztása miatti és a beszerzett bizonyítékok értékelésével kapcsolatos kifogások törvényben kizártak. Kizárt a tényállás támadása is.
- [21] Az ügyvédi visszaéléssel büntettét az indítványozó azért nem látta megállapíthatónak, mert a IV. rendű terhelt eredményesen végezte a feladatát. Elérte, hogy a terhelő bizonyítékok ellenére megszüntessék a nyomozást **tanú 1** el szemben. Ezzel az érvelésével az indítványozó valójában nem anyagi jogszabálysértésre hivatkozik, hanem a tényállást támadja, ami nem megengedett.
- [22] A IV. rendű terhelt terhére rótt cselekmények között nem szerepelt a feljelentési kötelezettség elmulasztása. Sokkal inkább az, miszerint akadályozta, hogy kiderüljön a testi sértés bűncselekmény tényleges elkövetőjének a kiléte azáltal, hogy **tanú 1** et befolyásolta a vallomását illetően, illetve az őt mentő adatokat nem tárta fel a nyomozó hatóság előtt.
- [23] A Legfőbb Ügyészség szerint nem alapos a bűnpártolás rendbeliségének megállapítását sérelmező indítvány sem. Az irányadó gyakorlat szerint a bűnpártolás az azzal érintett személyek száma szerinti bűnhalmazatban áll (BH 2000.142.; BH 1983.269.).
- [24] Mindezek alapján a támadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta ... IV. rendű terhelt

tekintetében.

- [25] **III.** A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva bírálta el. A megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésére figyelemmel a megtámadott részében, a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül. Emellett a Be. 659. § (6) bekezdésére tekintettel vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges eljárési szabálysértéseket is. Ennek eredményeképpen a védő felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizártnak, érdemében alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.
- [26] 1. A felülvizsgálat a Be. 648. § a), b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból, és kizárólag a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás alapulvételével vehető igénybe. A felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.
- [27] A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].
- [28] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítási indítványt elutasító, illetőleg bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. Minderre tekintettel azt, hogy történt-e az ügyben büntető anyagi jogsértés, a Kúria kizárólag az ítéletben rögzített tények alapulvételével vizsgálhatja.
- [29] Megjegyzi a Kúria, hogy a tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a felülvizsgálati eljárásban a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálendő el abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.). Másként fogalmazva: a felülvizsgálati eljárásban az alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e vagy sem (BH 2016.264.; BH 2010.324.). Ennek hangsúlyozása pusztán elvi jellegű, hiszen a Kúria nem vizsgálhatja, hogy az alapítélettel megállapított tényállás szenved-e valamiféle hiányosságban.
- [30] Eljárési szabálysértés vizsgálatára is csak akkor kerülhet sor, ha az a büntető eljárési törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárési szabálysértések között szerepel. Ezért azokat az indítványokat, illetőleg az indítványok azon részeit, amelyekben nem felülvizsgálati okra, vagy a tényállásban nem szereplő tényekre hivatkoznak, érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.
- [31] A revízió korlátaira tekintettel a Kúria csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott keretek között bírálja felül a megtámadott határozatot. A jogalkotó a rendkívüli jogorvoslati eljárásban csak a legsúlyosabb anyagi és eljárásjogi törvénytörések esetében biztosít lehetőséget a jogerő feloldására, a jogerős ügydöntő bírósági határozatok megváltoztatására.
- [32] 2. ... IV. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa az alábbi indok alapján részben törvényben kizárt.
- [33] Felülvizsgálati indítványában a védő túlnyomó részben a tényállás megalapozottságát vitatta, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységét, a tényállás mikénti megállapítását, a bizonyítási indítványok elutasítását kifogásolta. A bűnösség hiányára vonatkozó jogi álláspontját az irányadó tényállásban írtaktól eltérő, általa megállapíthatónak látott tényekre alapította. A felülvizsgálati indítvány e részei a felülvizsgálati eljárás kogens rendelkezéseibe ütköznek, ezért a törvényben

kizártak.

- [34] A felülvizsgálatnak, mint rendkívüli jogorvoslatnak kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt okokból van helye. A felülvizsgálat a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja, azaz nem nyitja meg a ténymegállapítás sérelmezésének a lehetőségét. A védő ezzel szemben akkor, amikor arra hivatkozott, hogy a bizonyítékok, bizonyítási indítványok cáfolják a IV. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekményekkel kapcsolatos azt a tevékenységét, „mint például a nyomozás szándékos manipulálása, **tanú 1** hitegetése, az I. rendű terheltet terhelő vallomástól való visszatartása, I., II. és III. rendű terheltek elkövetői minőségének leplezése, valamint **tanú 1** szándékos előzetes letartóztatásban tartása is”, a IV. rendű terhelt tudattartalmára vonatkozó megállapításokat sérelmezi, s ekként a felülvizsgálati eljárásban támadhatatlan tényállást támadja. A jogerős ítéleti tényállás szerint ugyanis „... IV. rendű terhelt, jöllehet 2013. július 11. napján már bizonyosan tudta, hogy nem az előzetes letartóztatásba került **tanú 1**, **tanú 2**, és **tanú 3** követték el a terhükre rótt cselekményt, ennek ellenére, védence érdekeivel ellentétesen arra vette rá **tanú 1**et, hogy ne tegyen a valóságnak megfelelő, direkt terhelő vallomást ismerőseire, ... I. rendű terheltekre és társaira. E körben azzal hitegette, hogy ez esetben a 2013. július 6. napján hajnalban, a ... presszó előtt történtek miatt, bizonyosan bűnsegédként fogják felelősségre vonni. Azonban ha nem tesz ... I. rendű terheltekjére terhelő vallomást, akkor az elkövetőket úgysem találják meg, így a nyomozás eredménytelen lesz, hamarosan kiderül ártatlansága, és akkor bizonyosan szabadlábra kerül. ... IV. rendű terhelt mindezt azért tette, hogy mert tudta, hogy amennyiben **tanú 1** feltárja a valóságot arról, hogy a kérdéses estén mit hallott és hogy ... I. rendű terheltet szállította a gépkocsijával, akkor gyanúba keveredik ... I. rendű, ... II. rendű és ... III. rendű terhelt, akik közül ... I. rendű terhelt, és ... III. rendű terhelt régi ügyfelei voltak.” (elsőfokú ítélet 8. oldal utolsó bekezdés, 9. oldal első bekezdés).
- [35] Az ítéleti tényállásban rögzített, a terhelt tudattartalmára vonatkozó megállapítások ún. tudati tények. Nem a jogi értékelés részei, hanem a bíróság ténymegállapító tevékenységének az eredményei. A tényállás körébe tartozik a bűncselekmény elkövetésével összefüggő valamennyi körülményre vonatkozó ténymegállapítás, valamint az elkövető tudattartalmára - egyes események megtörténte, vagy meg nem történte vonatkozó ismereteire, céljaira - mint tudati tényekre vont következtetés is (BH 2005.167.). Ebből következik az is, hogy a tudati tények vitatása a felülvizsgálati eljárásban kizárt; az ugyanis a jogerős határozat által megállapított tényállás támadásának tekintendő (BH 2011.3.II.; EBH 2019.B.15.).
- [36] A IV. rendű terhelt védője több helyen és különböző vonatkozásokban sérelmezte a nyomozó hatóság, az ügyészség, illetőleg a bíróság eljárását. Vitatta egyebek között a vád törvényi előírásoknak megfelelőségét, utal rá, hogy az eljáró bíróságok nem teljesítették megfelelően indokolási kötelezettségüket, sérelmezte védence érdemi védekezési jogának ellehetetlenítését.
- [37] A Be. 649. § (2) bekezdése határozza meg azon eljárási szabálysértések körét, amelyek miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő. Ezen eljárási szabálysértések köre nem tágítható. Az e körön kívül eső eljárási szabálysértések miatt felülvizsgálati indítvány előterjesztésének nincs helye. A jelen ügyben nem kétséges, hogy a bíróság az arra jogosult - azaz az ügyészség - által emelt vád alapján járt el. A vád ezen túlmenő törvényessége felülvizsgálati eljárás keretében nem vizsgálható. A vád felülvizsgálati indítványban hivatkozott hiányosságaira felülvizsgálat nem alapítható. Ebből következően a felülvizsgálati indítvány a vádat kifogásoló részében a törvénytől fogva kizárt.
- [38] Jelentős és a joggyakorlatot érintő változtatás a jelenleg hatályos Be.-ben a korábbi szabályozáshoz képest az, hogy a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező okok közül kikerült az indokolási kötelezettség megsértésének azon esete, amikor az ítélet indokolása és rendelkező része nem áll egymással ellentétben, viszont az indokolás hiányosságai kapcsán az ítélet felülbírálatra alkalmatlan [korábbi Be. 373. § (1) bekezdés III/a)]. Ebből következik, hogy az indokolási kötelezettség védő által sérelmezett megsértése, a Be. 609. § (2) bekezdés d) pontja [illetve a Be. 608. § (1) bekezdése] alapján nem képez abszolút eljárási szabálysértést, csupán ún. relatív eljárási szabálysértést.

- [39] A terhelt által hivatkozott egyéb eljárási szabálysértések hasonlóképpen a megvalósulásuk esetén is legfeljebb olyan relatív eljárási szabálysértések, amelyek a törvény által felülvizsgálattal támadható eljárási szabálysértések körébe nem tartoznak. Változatlanul irányadó az a töretlen ítélkezési gyakorlat, mely szerint a nyomozás során elkövetett eljárási szabálysértések miatt nincs helye felülvizsgálatnak (BH 2015.154.). Így a felülvizsgálati indítvány a vonatkozó részeiben ugyancsak a törvénynél fogva kizárt.
- [40] 3. A IV. rendű terhelt védője érdemi felülvizsgálati okként hivatkozott a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára, vagyis arra, hogy az első- és másodfokú bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg ... IV. rendű terhelt bűnösségét ügyvédi visszaélés büntetében és 3 rendbeli bűnpártolás vétségében. A Kúria a védő bűnösség körében kifejtett érdemi érvelésével nem értett egyet.
- [41] A Btk. 285. § (1) bekezdésében meghatározott ügyvédi visszaélés büntetést az az ügyvéd követi el, aki azért, hogy ügyfelének jogtalan hátrányt okozzon, hivatásából folyó köteleességét megszegi.
- [42] A köteleességszegés az ügyvédi hivatásból folyó jogviszonyt rendező jogszabályokban foglalt, valamint az ügyvédi hivatás részben íratlan, részben írásba foglalt etikai magatartási szabályaiban megjelenő követelmények megszegését jelenti. Történhet aktív magatartással és mulasztással is. További feltétel, hogy jogtalan hátrányokozásra kell irányulnia. Hátrány lehet minden olyan helyzet vagy állapotváltozás, amely az ügyfélre nézve kedvezőtlen. Lehet vagyoni és személyes jellegű is. Ügyfél az, akinek képviselőre az ügyvéd köteles.
- [43] Az elsőfokú bíróság meghatározta azokat az ügyvédi kötelezettségeket, amelyeket a IV. rendű terhelt a cselekményével megszegett (elsőfokú ítélet tényállás 9. oldal 4. bekezdése és indokolás 33. oldal 2. bekezdésétől 34. oldal 1. bekezdése, 35. oldal 4. bekezdése). Azok tartalmi elemzését is elvégezte. A másodfokú bíróság a tényállást - egy szóval történő pontosítással - megalapozottnak, a IV. rendű terhelt e cselekményének jogi minősítését törvényesnek ítélte meg.
- [44] A Kúria maradéktalanul egyetértett mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság álláspontjával abban, hogy a IV. rendű terhelt a 2013. júliusától novemberig tanúsított eljárásával az ügyvédi hivatásából eredő alapvető kötelezettségeit sértette meg azzal, hogy nem az ügyfele, **tanú 1** jogos érdekeit képviselve járt el az ügyben. Az őt mentő tényeket nem tárta a nyomozó hatóság elé. Ügyfelét olyan irányban befolyásolta, hogy ne a valóságnak megfelelő vallomást tegye, akadályozva ezzel, hogy a bűncselekmény tényleges elkövetői gyanúba keveredjenek. Az egyik legsúlyosabb tételes összeférhetlenségi szabályt (és ezzel együtt a titoktartási kötelezettségét) szegte meg azzal, hogy a bűncselekmény valódi elkövetőit, ... I. rendű terheltet és ... III. rendű terheltet folyamatosan tájékoztatta a nyomozás tényleges állásáról. Ezért a IV. rendű terhelt bűnösségének megállapítására az ügyvédi visszaélés büntetében törvényesen került sor. A IV. rendű terhelt ezzel a magatartásával és mulasztásával **tanú 1** ügyfelének ténylegesen is jogtalan hátrányt okozott, hiszen hozzájárult ahhoz, hogy ügyfele (megbízója) mintegy négy hónapig indokolatlanul előzetes letartóztatásban legyen.
- [45] A IV. rendű terhelt által megvalósított 3 rendbeli bűnpártolás vétségének megállapítása és minősítése is megfelel a büntető anyagi jogi szabályoknak. A bűnpártoló a bűncselekmény elkövetőjének felderítését, büntetőjogi felelősségre vonását akadályozza, illetve elősegíti a bűncselekményből származó előny biztosítását.
- [46] Az elkövetési magatartás második változatához [Btk. 282. § (1) bekezdés b) pont] tartozik minden olyan célzatú cselekvés, amely objektíve alkalmas lehet a büntetőeljárás sikerének, közelebbről a tényállás felderítésének a megghiúsítására. Helyesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a IV. rendű terhelt magatartása (azzal, hogy az alaphűncselekmény tényleges elkövetőinek - ... I. rendű, ... II. rendű, ... III. rendű terheltnek - a felderítését, büntetőjogi felelősségre vonását akadályozta, késleltette, a nyomozást gátolta, hátráltatta) objektíve alkalmas volt a büntetőeljárás sikerének, közelebbről a tényállás felderítésének a megghiúsítására. Miután pedig a bűnpártolás rendbeliségét az azzal érintett személyek száma határozza meg, ezért az ezt kifogásoló védői érvelést sem találta

alaposnak a Kúria (BH 2000.142.). Mindezek folytán a IV. rendű terhelt bűnösségének megállapítása és a cselekményének jogi minősítése során az eljáró bíróságok nem sértették meg a büntető anyagi jog szabályait.

- [47] A Kúria ezért - s miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a támadott határozatokat - a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - ... IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.
- [48] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát kifejezett rendelkezéssel a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2020. június 4.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Dr. Katona Sándor s.k. bíró